

hiše. Odjašiva kar pri prvi hiši in stopiva v vežo. In zadela sva jo. Na sredi veže pri velikem ognju je bilo vse polno ljudi praznično oblečenih. Prazna obleka srbska je taka, kakor delavna; iz domačega platna in sukna je ta in una; razloček je samo ta, da se o praznikih ljudje v oprano obleko preoblečejo, in da ženske denarja obesijo na vrat in na glavo. — Ljudje tukaj iz daljnih vasí ne morejo v cerkev, ker cerkve so večkrat po 3, 5, 6 da, do 7 ur dalje ali pa še več. Zato se ljudje o praznikih in nedeljah v veži okoli ognja o božjih rečéh pogovarjajo, in priprosti oče in stara majka svoje otroke v krščanstvu podučujeta. Pod turško vlado v Srbii celó nič cerkvá ni bilo; narod ni nikoli božje besede slišal; učili so se krščanstva drug od drugoga, kakor se v daljnih selih še tudi dan danes učé. In vendar! kak junak je Srbin vselej bil za brambo svoje vere, ktere ga je le priprosta stara majka nekoliko učila. Nekoliko pravim, ker sama nič ni znala; al to nekoliko je Srbin vselej svojo hrabro mišico z mečem v roci branil, in zato nekoliko je na bojnem polji krv prelival in slavno smrt storil! (Dal. prih.)

Dopisi.

Iz Dunaja. — o — Čitateljem „Novic“ dobro znani in s srebrnim križem za zasluge umnega gospodarstva ovenčani g. Miha Vizjak iz Teharjev na Štajarskem si je na potovanji svojem v Pešt izprosil čast priti pred Njih Veličanstvo cesarja, da se zahvali za milostljivo podelenje sreb. križa. Vrli Vizjak ni mogel dosti popisati, kako prijazno so ga v sredo sprejeli cesar. To je tedaj v kratkem že tretji Slovenec kmetiškega stanu, ki je bil pri Njih Veličanstvu.

V Celji 6. aprila. = V 1. listu letošnjih „Novic“ sem pisal, da ste celjska in brežka srenji po ukazu c. kr. namestnije v sejah 6. in 9. decembra svoje misli izrekli, kako naj bi se celjska glavna šola zastran učnega jezika imela uravnati. — V seji mestnega odbora 20. marca t. l. se je naznanil ukaz državnega ministerstva od 28. februarja 1865 št. 1192, ki odločuje uravnavo zastran jezikov na naši glavni šoli. V začetku razlaga ta ukaz znana pravila, po katerih se c. k. vlada ravna pri šolah, v ktere hodijo otroci različnih narodov, potem pa za našo glavno šolo sledeče odločuje: „1. Na celjski glavni šoli se mora, kakor tudi mestna srenja želi, pred vsem drugim nemški jezik kot poglavni cilj in konec učiti; 2. se mora za slovenske otroke slovenski jezik od začetka kot učni jezik rabiti, v gornjih razredih pa, posebno z berilom na dalje izobraževati; 3. mora toraj učni jezik za nemške otroke v vseh razredih nemški, za slovenske otroke v prvem in drugem razredu slovenski, v tretjem že bolj — v četrtem pa že brez izjeme nemški biti.“ — Ta ministerski ukaz slovenskemu jeziku več pravic daje, kakor mu jih je bil mestni naš odbor privoščil; nasvèt mestnega odbora je bil, da ima slovenski jezik v drugem razredu za slovenske otroke le deloma učni jezik biti, po ministerskem ukazu pa mora v drugem razredu ravno tako, kakor v prvem skoz in skoz za slovenske otroke učni jezik slovenski biti; nasvèt mestnega odbora je samo privoščil, da se slovenski otroci v gornjih razredih v slovenskem jeziku le v zmernem obsegu vadijo, ministerski ukaz pa naravnost odločuje, da se ima slovenski jezik tudi v gornjih razredih na dalje izobraževati, in da ima v tretjem razredu deloma tudi še učni jezik biti. Iz tega ukaza se pa na dalje tudi to vidi, da slovenski jezik za nemške otroke ni več obligaten predmet. Drugi nasvėti mestnega odbora, namreč, da bi se slovnice vpeljale, da bi se vse nove knjige odpravile, da bi se vselej najboljši učitelj za

ravnatelja stavil itd., mu niso bili celó nič uslišani. Ravnopravnosti in djanskim potrebam bolj pravični nasvėti brežke srenje so storili, da celjskemu odboru saj vse ni obveljalo. Národna stvar sicer čisto nič ne zgubi s tem, da nemški otroci niso prisiljeni se slovenskega učiti, kajti sila tako nič ne izdá; v sedanjih okoliščinah je že s tem nekoliko dobljenega, da slovenski jezik za slovenske otroke obligaten predmet ostane, in da imajo nemški otroci priložnost se slovenskega učiti, ako hočejo. Zastran slovnice pa je določeno, da po pravilih pedagogike in didaktike nemški otroci za uk maternega jezika ravno tako malo kakoršne slovnice potrebujejo, kakor slovenski otroci za uk slovenskega jezika slovenske slovnice, in zatoraj tudi ni ne za nemške otroke nemške slovnice, ne za slovenske otroke slovenske treba; pravilo skoz 12 let že je: v začetku se nima najpopred slovnica, ampak se ima kar naravnost jezik sam učiti (to je z berilom in pisanjem). Le samo za tiste otroke je potrebna slovnica, ki se ptujega jezika učijo, toraj za nemške, če se slovenski, in za slovenske, če se nemški učijo. — S tem bi bila naša glasovita šolska pravda za nekaj časa pri kraji, ako bi že zopet ne bilo toliko govorjenja v različnih denunciacijah. Naši nasprotniki naj bi si zapomnili, in „mutatis mutandis“ prisvojili lepe besede, ki jih je naš gosp. Karl Zima na svoji novi hiši v kamnito plošo z zlatimi črkami dal zapisati: „Jaz sem slovenski rojak, pa vendar iz srca podajam poštemu Nemcu roko v imenu Gospodovem.“ — V naši čitavnici smo imeli 19. marca in 2. aprila besedo s tombolo; pri prvi besedi se je igrala vesela igra „Strup“, pri drugi pa „Filozof“. V prvi igri ste zopet dve zali gospodičini vnovič na oder stopili, Barbka in Micika, in čeravno ste njuni nalogi le bolj majhni bili, ste jih pa s toliko večim veseljem, prav živo in iskreno igrali in si prvi hip srca poslušavcev pridobili; v drugi igri je bil pa dr. Ferko novinec. Le kmali zopet! Drugi igravci in igravke so bili znani, in so svoj napredek prav očitno pokazali. Da so se pa pri nas slovenske igre sploh mogle začeti, in da so se tako zelo prikupile, se imamo gosp. Edvardu Jeretinu zahvaliti; hvala mu! Za prihodnjo besedo se pa že večja druga igra „Dobro jutro“ pripravlja, kar se imamo zopet le gosp. Jeretinu zahvaliti. — Da pa ne hvalimo vsega enostranski, moramo dostaviti, da smo tako imenovanega koncertalnega dela letošnjo zimo pri besedah naše čitavnice večidel milo pogrešali. — Ker sedaj vès svet zoper presilne davke toži in da od vsake stvarce že mora davek ali štibro plačevati, tukaj častitim bravcem tri vrste iz nekega ženitnega pisma, ktero je bilo 19. januarja 1863 v Žavcu narejeno, naznanjam zato, da vidite, da vendar le ni treba celó od vsake stvari davka ali pa štempeljna plačevati. Glasí se §. 8: „Geben sich die Brautleute gegenseitig das sowohl vor, als nach dem 1. Jänner 1863 *) gebührenfreie Versprechen der ehelichen Liebe und Treue bis in den Tod.“

Iz zgoniške županije blizo Trsta 7. apr. Nas Primorce močno to veselí, da so naši c. kr. kantonski uradniki iz Sežane že mnogo dopisov in povabil v slovenskem jeziku v našo županijo poslali. Od vrlega gosp. A. Delkota je pred malo dnevi županija dobila tudi mnogo natisov v slovenskem jeziku, ki so ji poprej dohajali pod imenom „Rapporto di Sigillazione“. Nikoli poprej ni še prejela kaj takega. Posebna hvala in čast gré pa našemu c. kr. okrajnemu glavarju gosp. Goljatu, ker je sam osebno priporočal, naj župani, kakor jim je drago, dopise podajajo ali po slovenski

*) 1. januarja 1863 je namreč znana nova štempeljska postava svojo moč zadobila.

ali italijanski, ali nemški; vsako mu je drago, in vsako bo rešeno tako, kakor se mu bo podalo. Tedaj dragi naši župani, kdo je tega kriv, da Slovenci dobivamo nemške in laške dopise iz uradnij? Mislím, da sami župani. Zatega del ljubi možje: nikar se ne sramujte lepega maternega jezika in kar je v prid in dobro narodu in domovini. Ne zabite, da je Slovenec in jezik njegov toliko vreden in toliko spoštovan kot vsak drug!

Učenik.

Prosek 7. mal. travna. Neki velikodušen gospod si v „Slovencu“ mnogo prizadeva, da bi si kmetje tržaške okolice napravili sami svojo čitavnico, in se huđuje nad dopisnikom iz tržaške okolice v 10. listu „Novic“, češ, da ne pozná ondašnjih razmer. Al ravno jaz moram pritegniti „Novicam“, da ravno tržaški gosp. dopisnik v „Slovencu“ ne pozná celó nič ne tržaške okolice, ne njenih prebivavcev, če prav trdi, da jih pozná in da mu je ondi domovina. Vprašam le dopisnika: koliko se neki že nahaja po Slovenskem takošnih čitavnic, da bi jih bili sami kmetje osnovali? Mislím, da nobene še. Kako to, da se zahteva od nas kaj tacega, kjer so kraji najbolj revni? Komú ni znano, da skoraj tretji del tukajšnjih prebivavcev se živí le od dneve, ali, kakor pri nas pravijo, od žernade; kar je pa gospôde po okolici, je večidel vsa potalijančena; nekteri so celó pravi italianissimi; od takih pa se je malo nadjati. Pa tudi duhovni gospodje ne marajo dosti si glave beliti, ako so precej oddaljeni od mesta; bližnji pa so tako vsi vpisani v tržaško čitavnico. O mali pešici ostalih pa je vprašanje, ali so vsi tako vneti za narodne naprave, kakor dopisnik želí. Kmete, ki bi mógli kaj žrtovati za osnovo lastne čitavnice, žalibože lahko na prste seštejem, pa tudi ti so deleč saksebi. Nikakor ne tajim, da se ne nahaja več domoljubov, kateri goreče ljubijo svoj materni jezik in se zavedajo svojih narodnih pravic; al materialne podpore nam primanjkuje! Tudi mi sami smo se že davnej pred pomenkovali o napravi čitavnice; al preslabi časi so! Da dopisnik ne pozná tržaške okolice, kaže tudi to, da pravi v 21. listu „Slovenca“, da možki nosijo še narodno obleko, kakor mestni vojaki, in da jo večidel dobivajo na stroške mestne gospôde. Ne znam, ali bi se smejal ali miloval dopisnika. Kakošni mestni vojaki so neki to? Jaz jih ne poznam, pa mislím, da tudi drugi jih ne poznajo. Ti možki, ki jih šteje dopisnik za mestne vojake, so narodna straža tržaške okolice (milicia territoriale) ali pa kmečki batalijon, pa nikakor mestni vojaki, kateri ne dobivajo narodne obleke, ki jo še dopisnik vidi samo pri teh možkih, od mestne gosposke, ampak si jo morajo sami kupiti. To mu lahko spričam, ker sem tudi jaz še kakor naddesetnik pri omenjeni straži, pa nisem še doživel, da bi bil kdo kaj dobil zastonj; le glasba in trobentači dobivajo obleko, drug nobeden. Kar trdi dopisnik zaradi plesa, da je slišal od nekega odbornika, da se sme le v fraku in surki plesati, je tudi s trte zvito; saj sem jaz z lastnimi očmi videl plesati take, ki niso imeli ne fraka ne surke; imeli so svojo pošteno obleko, in nobeden jim zabavljaj ni; celó jaz sem se nekaterekrat zasukal v svoji narodni obleki, pa vendar mi ni branil noben odbornik, da ne smem. Pa bi tudi grdo bilo, ako bi se zabranjevala narodna obleka slovenska — čemu potem narodna čitavnica? J. Nabergoj, župan in naddesetnik.

Iz Senožeč 5. aprila. ? — Danes zjutraj je bil Nj. eksc. general grof Grüne, prvi prijatelj Njih Veličanstva presvitlega cesarja, pri našem okrajnem predstojniku zaradi pozvedeb tukajšnjega siromaštva eno celo uro v pogovoru. Prepričani smo popolnoma, da je naš dobri predstojnik naše čedalje grenkejše težave, ktere so mu natančno znane, imenovanemu gospodu prav obširno

razjasnil. Velika nada nas tedaj v resnici navdaja, da dohod visocega gospoda ne bode ostal brez zdatnega vspeha. Vsaki dan oblegajo črne belo mešane čete siromakov tukajšnji grad, kjer okrajna gosposka miloščino deli. Groza je viditi plahe in zagorele, suhe obraze revežev v obleki, ktera jim še njih života zakriti ne more. — Temveč nas je tedaj v razjasnilu dr. Tomana v 14. listu „Novic“ osupnilo to, da nam nobena državna pomoč ne doide zaradi pozvedeb iz Notranjskega, ktere spričujejo, „da lakote se ni bati, k večemu pomanjkanja semena.“ Da naš visokočastiti gospod predstojnik gotovo tako sporočil ni, mi je porok njegovo natančno osebno pregledovanje po vsem okraji, kjer ni našel po hišah, bodi si pri zemljaku ali gostaču, nič družega v bajti pod jasno streho kot obilno raztrganih, médljih in usmiljenja vrednih otročičev. Uni pa, ki po svetu blodijo, „da je večí krik kakor stiska“, naj pridejo sém, da potaknejo svoje prste v bridke rane! Saj že samo po sebi se razumeva, če kmet potrebuje semena, da nima tudi živeža, zakaj seme je prvo, kar se pri kmetovavcu po spravljani letini odstrani, lansko leto pa ni bilo ne tega ne unega. Še dobri kmetje, kateri so v preteklih letih po svoji navadi spravljeno letino komaj drugo leto, posebno žito, za živež nastavili, so letos v stiskah zaradi semena, kajti nehoté ga morajo povžiti, ako nočejo se dolžiti in z drugimi stradati. Tudi piče (krme) za to malo živine ni; kar je je bilo, so jo ovce povžiti pomagale, ktere celo zimo in še zdaj v hlevih tičijo, pa vendar so pri vsem tem tako slabotne, da se ne morejo jagnjiti; večkrat gré obojno pod zlo, ovca in jagnje. Če pa gredó na pašo (po kakih plešah, koder je burja sneg izbrisala), pocepajo in domú jih morejo nositi. — Ravno taka, se bojím, bo tudi z izstradanimi govedi, kadar pride na mladico! In vendar se povsem tem predrzne še kak božji vlek ustiti: „bodo se ljudje zdaj saj do zaslužka obrnili!“ Kam? — Kmet je na obdelovanje svojega bornega zemljišča vezan, tedaj ne more po zaslužku, ako bi tudi bil, in posebno letos se je delo nakopičilo. Kaj pa gostač? Se bo morebiti pri kmetu ohranil, ko obá nimata nič; — ali gré h bogatinu na kako delo, da si saj živež zasluži; tudi ne! — Zakaj tisti, ki imajo bogatijo, so se djali v večni mir in se pečajo le z obligacijami, da z njih kupone strižejo, nekteri pa še pazijo, kako da bi živemu revežu kožo priložno slekli.

Iz Gorenskega 29. sušca. — Tudi pri nas je davkarska stiska; marsikteremu pretí boben; ni tedaj čuda, da se več družin odmenja spomladi svoje domovje popustiti in se v daljni ameríkanski svet podati. Namesti živih muh nas še vedno bele južne muhe napadajo, — skoraj vsaki dan se nam nov sneg ponuja. Po nekterih selih so strni že pod zlo šle. Po bolj goratih krajih je zimska odeja še čez 6 pedí debela. Kdaj neki se bo še preglodala, ako bo vedno tako mraz! Klaje in sploh stelje bo letos marsikteremu primanjkovalo. Spomlad se nam prav slaba, pozna in pusta obeta. Sploh rečeno, nadlogi sledí nadloga! Drage „Novice“, ako mi dovolite, vam večkrat pišem. *)

M. Venceljnov.

Iz Kranja 7. aprila. — Preteklo nedeljo bilo je v čitavnici naši kaj živo in veselo. Nismo še vidili društva tako dobre volje, kot ta večer. Al se je pa temu tudi čuditi? Nikakor ne! Beseda 2. aprila, zadnja to zimo, bila je po programu ena najmikavniših, zavoljo preblazega namena ena najbolj vabljevih letošnjih veselice. Namenjen je bil namreč dohodek te veselice revežem Notranjcem. Igrali ste se gledali

ščini igri „Svitoslav Zajček“ Luize Pesjakove in Šubertova spevoigra „Advokata.“ Med igrama smo slišali prvokrat izurjeno pevkinjo gospodičino Murgel-novo, ktera se nam je z milim svojim glasom tako priljubila, da je želimo večkrat slišati v čitavnici naši. Gospá Pec-eva in gospodičina M. pa ste nam prav prijetno igrale na glasoviru iz opere „Rigoletto“. Na glediščinem odru smo vidili danes nove moči. Dasiravno ste nalogi „Zajčka“ in „Stankoviča“ že bolj težki, so se vendar vsi igralci tako mojstersko vèdli, da jim je donéla občna in živa hvala, ko je padlo zagrinjalo. Tudi gospodičina M. P., ktera je v tej igri prvokrat stopila na očitni oder, nam obeta še marsiktero veselo uro. Prav iz srca hvaležni smo vrlim igralcem in ljubeznjivi igravki, kakor tudi domoljubni pisateljki za mično igrico. Da bi nam le kmali iz njenega izvrstnega peresa došla zopet ktera igra! Spevoigro „Advokata“ bi pa človek res večkrat gledal zaporedoma. Dopadla pa je tudi tako, da ni bilo poprej mirú, dokler se ni ponovila. Petje, igranje, spremljevanje na glasoviru: vse se je v tej igri tako dobro vršilo, da ne moremo si kaj, da ne bi izrekli tukaj v imenu vsega društva vrlim gosp. C. S. P. in D. prisrčno hvalo za njih trud. Tudi čitavnica naša nam djansko dokazuje, kaj skupnost premore. Nikjer ni bilo v našem sicer imenitem, pa o terjatvah sedanosti zeló zaostalem mestu poprej najti enacih zabav in veselie, ki olikujejo duha, razveseljujejo srce brez vsega pohujšanja in ne prizadevajo onim, kateri se jih udeležujejo, nobenih posebnih stroškov. Ni tedaj čuda, da se čitavnici vedno več prijatlov pridružuje, in da tudi taki, ki se ji še vedno odtegujejo, lepo prizadevanje čitavničino priznavajo. Tudi preblagi namen je dosegla čitavnica naša s to veselico. Ker je namreč gosp. Jožef Blaznik tiskal vabila brez plačila in je čitavnici tudi od druge domoljubne strani došlo velikodušno darilo za te siromake, je mogel čitavničini odbor sl. deželnemu predsedništvu izročiti 85 goldinarjev a. v. v podporo siromakom Notranjem. Da so se le čitavničini udje vdeližili veselice, mislimo, da ni nam treba še dostavljati. — Vrli naš rojak gosp. Leopold Jugovec, trgovec v Aleksandrii v Egiptu, je naši čitavnici v podporo daroval 30 goldinarjev. Kaj ne, da je to pravi domorodec, ki daleč od svoje domovine se vedno spominja svojega naroda in djansko podpira vse naprave, ki bodo pripeljale slovenski národ do boljše prihodnosti. Slava mu! — Izredni občni zbor je izvolil gosp. Franceta Dolenc-a za čitavniškega denarničarja. — Naši Sokolovci si že tudi napravljajo na prav prijaznem kraju telovadnico. Upamo, da vam bomo mogli kmali tudi o napredku tega društva koj sporočiti vesele novice. Na zdravje!

Iz Ljubljane. V seji mestnega odbora 8. dne t. m. naznanja župan pred vsem drugim, da c. k. drž. ministerstvo je rešilo pritožbo mestnega odbora tako, kakor je želel odbor: Št. Jakobska mestna šola prejme tedaj pravico, tudi privatne učence veljavno izpraševati, ker tudi tej šoli — pravi ministersko pismo — po pravici gré vse zaupanje. Ne vemo, ali je c. k. normalka si hotla prilastiti kakošen monopol ali kaj? — Odbornik žl. dr. Kaltenegger je razložil račun realke za leto 1863; potrjen je bil z vsemi predlogi, ki jih je nasvetoval poročevalec. — Odbornik dr. Schöppel je poročeval o zadevah mestne cestnine (to je, tistega krajcarja, ki ga dobiva mesto za tlak) in nasvetoval, naj se namesti za 3 leta naprej, zahteva dovoljenje te cestnine do konca 1871. leta. Po mnozih pomenkih, katerih so se udeležili odborniki dr. Orel, Horak, Schwentner, Rost, Debevec, Holzer in žl. Kaltenegger je obveljal predlog poročevalcev. — Ponudba gosp. Schwarza, da za 60 oralov Golovca plača 2000

gold., se danes ni še mógla rešiti. — Tudi predlog finančnega odseka, naj se oskrbovanje mestne drevesnice predrugači, je izbudil živahne pomenke, katerih so se udeležili odborniki Blaznik, Debevec, dr. Bleiweis, dr. Orel, Malič, Rost, žl. Kaltenegger, Schwentner in Horak. Sklenilo se je, naj ostane drevesnica kakor je bila, ker je potrebna in dober kup. — Zadeva revne vdove Markelnove o najemščini neke mestne kolibe je bila za vselej pokopana. Requiescat in pace!

— V seji odbora za uboge Notranjce, ki je bila v pondeljek, je Njih ekscelencija c. k. deželni poglavar baron Schloissnigg odboru najprej naznanil, da se je snidel z nalašč iz Dunaja od Njih Veličanstva cesarja poslanim gospodom grofom Gün-om v saboto v Postojni, kamor so bili sklicani tudi kantonski predstojniki postojnski, senožeški in loški. Tu je grof Grüne deželnemu poglavarju naznanil veselo novico, da Njih Veličanstvo cesar je blagovolil darovati ubozim Notranjem 4000 gold. iz svoje lastne kase, 2000 gold. svetli nadvojvoda Franc Karl, oče cesarjev, 2000 gold. presvetla cesarica Karolina Avgusta, 200 gold. pa svetli nadvojvoda Albrecht. Da je to naznanilo bilo z navdušenim veseljem sprejeto, samo po sebi se razume, ker je zdatna pripomoč siromakom, pa tudi potrjenje, da je resnica, kar je o nadlogah notranjih sl. predsedništvo kranjske vlade že trikrat sporočilo c. k. ministerstvu na Dunaj. Milostljivo obdarovani okraji so se pri tej priči po pismu zahvalili cesarju in rodovini njegovi. Zdaj je tedaj zopet čez 1300 gold. nabranega denarja, iz kterega se bo stradajočim okrajem zraven živeža brž tudi kupilo potrebno seme in sicer: ječmena 720 vagánov, ovsa 956, fižola 265, krompirja 3400, ajde 652 vagánov, za Podkraj 15 mernikov ječmena, 40 ovsa, 30 koruze. Gospod deželni poglavar je odboru naposled sporočil, česar se je na mestu revščine sam prepričal, da je siromaštvo res veliko; lakote oslavljeni ljudje ležijo do 10. ali 11. ure dopoldne; potem se klavrni spravijo na noge in povžijejo kakošno korenje ali repo; kmali potem se pa zopet vležejo. Ako take nadloge niso usmiljenja vredne, ktere neki so?

— Matičini opravični odbor je v poslednji seji 9. t. m. vse v red djal, kar pride pred občni zbor 11. maja. Vabila v zbor z dotičnimi dokladami so za tisek že pripravljena. Pri pregledovanji denarstvenih zadev se je videlo, da je do 3. aprila prejela Matica od ustanovnikov 12.826 gold. 10 kr.; ako se došteje 11.023 gold. 50 kr. zagotovljenih doneskov, ki se plačajo v 5 letih, znaša to skupaj 23.849 gold. 60 kr. Od letnih družbenikov z darili vred pa je dozdej dobila 827 gl. 92 kr. Sedanje premoženje znaša 13.654 gold. 2 kr. Udov šteje: ustanovnikov 326, letnikov 355, tedaj skupaj 681, in sicer Kranjcev 415, Štajarcev 180, Korošcev 10, iz Goriškega 11, Primorskega 8, Tržaškega 16, Hrvaškega in Slavonije 23, iz družih avstrijskih dežel 17, iz Aleksandrije v Egiptu 1.

— 29. dne t. m. je pri deželnem odboru srečkanje obligacij zemljiščine odveze.

— Dopisnik iz Ljubljane v „Slovcu,“ očitaje postopanje učitelja pevskega, ki je po smrti nepozabljivega Maška in Riharja dobil skor ves pevski nauk pri mladini v svoje roke, pripoveduje, „da je skušal Riharjeve čveteroglasne napeve na himne in antifone odpraviti in vpeljati „unisono“ petje psalmov pri slovesnih večernicah in družih molitvah, češ, da to je pravo! Vendar to mu je spodletelo.“ — Čeravno ne odrekamo izvedenosti muzikalne g. Nedvedu, vendar moramo reči, ker tudi nam ni cerkvena muzika „terra incognita“, da je to res kolosalna predrznost. Sicer pre-

govor „nemo profeta in patria“ res ni brez resnice; al Rihar je in ostane, zlasti v cerkvenem petji „profeta“, ki ga narod slovenski v srcu svojem nosi in nevoljno zavrača zabavljive besede: „möglich, dass Richar Verdienste um den Kirchengesang hatte!“

— „Novice“ so že povedale, da čitavnica združena z južnim Sokolom na veliki pondeljek napravi veliko „besedo“ v tukajšnjem deželnem gledišču v pripomoč ubozim Notranjcem. Pomôgle bojo k tej slovesni besedi najbolj domače narodne moči — pa tudi iz Gradca in Zagreba pridejo na pomoč Notranjcem ljubeznjive gospodičine in pomagala bo tudi muzična kapela c. k. polka nadvojvoda Ludvika. Po overturi Titelnovi prične „besedo“ gospodičina Ema Tomanova z govorom, ki ga je zložil g. Jan. Bilc. Muzikalni del se začne z samopevom B. Ipavčevim „Lahko noč“ in drugim „Ostani pri meni“, ki ga poje gospodičina Angela Stergerjeva. Po samospěvu pride zbor P. Križkovskega „Utonula“, ki ga poje zbor čitavničini. Za tem poje gospodičina Angela in Gabriela Stergerjeva (iz Gradca) dvospev iz Mozartove opere „Noce di Figaro“. Za dvospevom pride veliki zbor z samospěvoma g. V. Bučarja in g. Fr. Vidica in z orhestrom: „Kdo je mar?“ od Kašp. Maška. Konča se pa muzikalni del z veliko Strakoševu arijo „D' amore giubilo“, ki jo poje gospodičina Gabriela Stergerjeva. — Drugi del je glediščina vesela igra „Bob iz Kranja“ s petjem, ki ga je zložil pevodja čitavničini g. Josip Fabjan. Igrali bojo: gospodičini Ana Nolljeva in Dragotina Milanova (ktera pride iz Zagreba) in pa gospodje P. Grasselli, J. Nolli in P. Drahsler. — Tretji razdelek so gimnastične igre „južnega Sokola“ v treh vrstah, ktere spremlja orhester in razsvetljuje bengalični ogenj. Začetek je ob 7. uri zvečer. Pri kasi se bote tudi Notranjcem na dobro prodajale pesmi „Utonula“ in „Kdo je mar?“ po 5 kr., igra „Bob iz Kranja“ pa po 30 kr. — Podoba je, da bi utegnulo gledišče ta večer dvakrat premajhno biti.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Tihi teden je nastopil in ž njim so potihnile tudi debate v zbornici dunajski po veliki noči do 24. dne t. m. Čeravno je malokdo zadovoljen s prepočasnim postopanjem državnega zbora, je vendar celó mala pešica taci, ki bi pritegnili temu, kar veliki politikar v 82. listu „Laibacherce“ trdi; naj bi bil pogledal kar je „Wanderer“ o „Lange Sessionen“ pisal v 98. listu. Pri debati o sinjskem samostanu, v kateri sta Greuter in Toman tako krepko branila Jugoslovane, ni bil „Excurs auf das Gebiet der äusseren Politik“, tako nepotreben, kakor politikar „Laibacherčni“ misli, kteremu je za Jugoslovane tako malo mar, kakor za lanski sneg. Tomanov govor, ki med drugim možato brani tudi poštenje toliko obrekovanih Slovencev, je bil tak, da bi ga bila morala „Laibacherca“ vsega priobčiti, ne pa ga oklicati za nepotrební „Excurs“. „Novice“ ga prinesó prvi pot. V sejah preteklega tedna je zbornica končala proračun za šolstvo in bogočastje in deloma tudi finančnega ministerstva. Vse Slovane naše Avstrije je osupnil govor veljavnega štajarskega poslanca dr. Kaisersfelda, ki je 31. sušca dosti odkrito razodel program nemških in magjarskih liberalcev; uni imajo na zastavi svoji zapisano „veliko nemčijo“, ti pa „magjarizem“, — to je tisti dualizem, kteri bi bil največa nesreča Slovanom avstrijskim. Ako bi se parlament

razdvojil na Dunaj in v Pešt: kaj čaka Slovane potem unkraj in takraj Litve, ker frankobrodski velikonemški parlament bi ne bil deleč? Zato ni se veseliti opozicije velikonemških liberalcev! — O deželnem zboru hrvaškem in ogerskem se še nič gotovega ne vé. — Pruska vlada ne bo z lepo spustila Šlezvik-Holštajna iz svojih rok. — Govori se, da sv. Oče papež je v poslednjem zboru kardinalom rekel, da ne bo čakal, da vsa francozka armada zapusti Rim, marveč že pred prime za romarsko palico in se preseli drugam. — Kardinal Antonelli ni vzel reda mehikanskega orla, ki mu ga je poklonil cesar mehikanski. — Cesar Napoleon odpotuje neki že 28. t. m. v Algier, — Ruski časniki trdijo za gotovo, da razglašena sibirski kuga je navadni, pa celó hudobni legar (tifus).

Denarni zapisnik Maticini.

V drugem letu so k Matici pristopili in plačali

a) kot ustanovniki:

Gospod Franc vitez Gariboldi, c. kr. uradnik v Ljubljani	10 gold. — kr.
„ Holcer Karl, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani	30 „ — „
Po gosp. Ivanu Zužatu so poslali kot ustanov.: Gospod Strobl Juli, rudninski ravnatelj v Grižah za svojega sina Strobl-na Fr. v Šmartnem pri Litii	10 „ — „
„ Toplak Jože, učitelj v Grižah	10 „ — „
„ Janežič Jak., rudn. uradnik v Grižah	10 „ — „
„ Žuža Ivan, posestnik v Grižah	20 „ — „

b) za letni donesek:

„ Jug France, rudn. služabnik v Grižah	2 „ — „
„ Križan Henrik, kaplan v Grižah	2 „ — „
Gospod Zupan Matija iz ilirske Bistrice	2 „ — „
kot ustanovniki:	
„ dr. Melcer Rajmund, vodja bolnišnice na Dunaji	10 „ — „
„ Bezenšek Juri, kaplan v Zolpachu	10 „ — „
„ J. J., ljubljansk duhoven daruje Matici	10 „ — „
Po gosp. dr. Srncu je poslal kot ustanovnik: Gospod Kovačič Martin, učitelj bogoslovja v Mariboru	10 „ — „
„ Bezjak Janez, započetni staveb v Mariboru za letni donesek	2 „ — „

Skupaj 138 gold. — kr.

Če se temu prišteje, kar so kazale poslednje „Novice“, namreč 480 „ 50 „

se vidi, da je Matica prejela od novih udov . 618 gold. 50 kr.

V Ljubljani 3. aprila 1865.

Dr. Jer. Zupanec.

Milodari za siromake Notranjce.

5. razglas.

Gospod Žuža Ivan, posestnik v Grižah na Štaj.	2 gold. — kr.
„ Oblak Franc, dosluž. magistr. svetovavec	2 „ — „
„ Kenda Štef., fajmošter v Kaplji na Kor.	3 „ 30 „
„ Podobnik Nace, fajmošter v Preserji	22 „ 10 „
Farmani v Sostrem	23 „ — „
Iz Podfare na sv. Planini poleg Zagorja	2 „ — „
Gospod Anton Pagon, c. k. oficijal državnega računstva v Zagrebu	2 „ — „
	56 gold. 40 kr.
Z doštetimi prejšnjimi	494 „ — „
	550 gold. 40 kr.
	in 2 zлата po 5 frank.

Listnica vredništva. Gosp. J. G. v P: Kar je zlomljenega, odrežite; krvavenje pa z mrzlo vodo ustavite.

Kursi na Dunaji 11. aprila.

5 % metaliki 71 fl. 55 kr. Ažijo srebra 106 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 76 fl. 40 kr. Cekini 5 fl. 17 kr.